

послуг, порушують права представників ромської національності, неналежно виконують свої обов'язки.

Вищезазначена проблематика потребує своєчасного виявлення та реагування з боку всіх суб'єктів дотичних до вирішення зазначених проблем: Державної міграційної служби України, органів місцевого самоврядування, в тому числі органів та підрозділів Національної поліції тощо. Саме завдяки налагодженню довірливих відносин з представниками ромської національності, можлива поступова інтеграція та соціалізація представників ромської громади в українське суспільство.

Отже, необхідно зазначити, що для побудови довіри між представниками влади, ромською громадою треба змінити модель такої взаємодії, яка б будувалась на рівних правах та можливостях. Мова йде про представництво ромської національності у всіх сферах суспільного життя, представництво у державних структурах, у тому числі й у політичному житті. Важливим в цьому є реалізація державних програм, яка б передбачала та нараховувала відповідні квоти представників ромської національності, які б представляли інтереси ромських громад.

1. Права ромських жінок, які живуть в Україні URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/433/7.pdf>.

2. Беліков О. Державна політика стосовно циган України: історія і сучасність. *Наукові записки Інституту української історіографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України*. Тематичний випуск: Роми України: із минулого у майбутнє. Т. 15. К., 2008. С. 24–56.

Дмитро СВЕРДЛОВ

викладач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності факультету ПФПД Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ МИРНИХ ЗІБРАНЬ В УКРАЇНІ

Право громадян збиратися мирно закріплено у статті 39 Конституції України [1]. Це фундаментальне право людини, яке також закріплене в низці міжнародних інструментів в галузі прав людини. Обрання Україною демократичного шляху розвитку обумовило необхідність приведення норм чинного законодавства до загальноприйнятих основ демократичного суспільства. На жаль, на теперішній час норм, які б регулювали порядок

проведення мирних зібрань, у чинному законодавстві України не існує.

Спробуємо більш детально розглянути зазначену проблематику.

28 липня 1988 року за № 9306-ХІ було видано Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» [2], який Постановою Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» від 12 вересня 1991 року № 1545-ХІІ [3] прийнято до застосування на території України. У зазначеному указі містились певні норми та вимоги щодо порядку проведення масових заходів, а саме:

– Встановлено вік особи, з якого можливо подавати повідомлення про проведення заходів (з 18 років);

– Визначено зміст повідомлення (мета, форма, місце або маршрут, час початку та закінчення, кількість учасників, ПІБ організаторів, місця їх проживання, роботи, навчання, дата подачі заяви);

– Визначений термін подачі повідомлення (не пізніше як за 10 днів до проведення заходу).

Однак Рішенням Конституційного Суду України[4] у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідальності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 21 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»[5] (справа про завчасне сповіщення про проведення публічних богослужінь, релігійних обрядів, церемоній та процесій) від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016 (справа № 1-13/2016) Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» визнано неконституційним та таким, що втратив чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

Крім цього, у справі «Веренцов проти України» [6] (заява № 20372/11), яку розглядав Європейський суд з прав людини у Страсбурзі 11 квітня 2013 року, зазначений суд визначив наступне: «Суд також відзначає, що, як загальновізнано, постанова Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» стосується тимчасового застосування законодавства Радянського Союзу, і досі парламентом України не було введено в дію жодного закону, який би регулював порядок проведення мирних демонстрацій, хоча статті 39 та 92 Конституції чітко вимагають того, щоб такий порядок було встановлено законом, тобто актом парламенту України. Хоча Суд погоджується з тим, що державі може знадобитися певний час для прийняття законодавчих актів протягом перехідного періоду, він не може погодитися з тим, що затримка у понад двадцять років є виправданою, особливо, коли йдеться про таке фундаментальне право як свобода мирних зібрань».

За порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій статтею 1851 Кодексу України «Про

адміністративні правопорушення» [7] передбачено покарання у вигляді попередження або накладення штрафу від десяти до двадцяти п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподаткованих мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахування двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Враховуючи викладене, варто відзначити, що, починаючи з 2016 року, притягти особу до відповідальності за порушення порядку проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, а саме за статтею 1851 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» неможливо, у зв'язку з відсутністю будь-якої норми чинного законодавства України, яка б регламентувала цей порядок.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що в умовах зростання демократизації суспільства, а також збільшення кількості мирних зібрань в Україні невідкладної уваги вимагають подальші дослідження та прийняття норм чинного законодавства, які б регулювали порядок проведення мирних заходів.

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996, № 30, ст. 141.

2. Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» від 28 липня 1988 року № 9306-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v9306400-88>

3. Постанова Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» від 12 вересня 1991 року № 1545-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 46, ст. 621.

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 21 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (справа № 1-13/2016) від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-16>.

5. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року № 987-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*. 1991, № 25, ст. 283. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>

6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» (заява № 20372/11) від 11 квітня 2013 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_945.

7. Кодекс України «Про адміністративні правопорушення» від 7 грудня 1984 року № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*. 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.